

Romania Libera – 12 februarie 2008

Decretele nevazute ale PCR

» Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului (IICCR) a scos la lumina zeci de acte normative ale PCR care nu au fost publicate niciodata. Ele arata cum erau favorizati activistii de partid la Spitalul Elias, dar si fapte marunte: salariile cam subrede ale preotilor si limita de 50 USD la vama.

» Cercetatorii recunosc ca "sindromul secretomaniei" nu le-a permis sa sapa mai adanc, dar spera ca arhiva Secretariatului General al Guvernului le va furniza noi nestemate ale comunismului.

Consiliul de ministri al Republicii Socialiste Romania hotara, in decembrie 1970, ca in spitalele bune ale Capitalei nu ajungeai in functie de boala, ci de functia in partid. Astfel, in Sectia A a Spitalului "Elias" (cunoscut ca spital al nomenclaturii) se puteau interna numai demnitarii cu staif: membrii si supleantii Comitetului Executiv si secretarii CC al PCR, impreuna cu sotia, copiii si parintii ambilor soti; presedintele, vicepresedintii si secretarul Consiliului de Stat, impreuna cu sotia sau sotul; presedintele si vicepresedintii Marii Adunari Nationale; membrii Guvernului; prim-secretarul CC al UTC, impreuna cu sotia sau sotul; procurorul general, presedintele Tribunalului Suprem, rectorul Academiei "stefan Gheorghiu", impreuna cu sotia sau sotul; presedintele Academiei si presedintii academiilor de stiinte, impreuna cu sotia sau sotul.

IICCR recunoaste ca nu a descoperit tocmai crime ale comunismului, ci mai degraba fapte care arata cum activismul de partid le facea viata mai dulce comunistilor de frunte si familiilor acestora. "Doar pe acestea le-am gasit, dar ele sunt extrem de interesante pentru istorici: tratamentul preferential pentru activistii de partid sau al fostilor ilegalisti comunisti", explica presedintele IICCR, istoricul Marius Oprea. Directorul IICCR, istoricul Stejarel Olaru, arata valoarea acestor documente pentru cercetatori: "Noi cautam in arhive tot ce inseamna acte care au stat la baza functionarii regimului comunist, pentru ca orice cercetator care are nevoie de ele sa le poata accesa. Vor urma si altele, mai spectaculoase, pe masura ce le vom gasi".

De ce ascundea PCR aceste hotarari legislative de ochii lumi, tinandu-le la secret, nici chiar oamenii care au lucrat in sistem nu stiu. Deputatul PSD Valer Dorneanu, fost consilier al Consiliului Legislativ intre 1985 si 1989, isi aminteste sistemul: "Exista aceasta practica de a nu publica hotarari guvernamentale sau decrete prezidentiale. Emitentii decideau asta dupa anumite criterii pe care numai ei le stiau sau le hotarau pe loc. Ele se comunicau doar institutiilor direct interesate". Daca regimul comunist traia dupa o logica greu de inteles, istoricul Cristian Vasile, colaborator la Raportul Tismaneanu, nu isi explica de ce, dupa revolutie, aceste documente nu au devenit publice: "Mi se pare aberant ca aceste documente nu au fost publice chiar din ianuarie 1990. Nu sunt mari revelatii, dar in respectiva perioada Ion Iliescu si guvernantii vremii considerau ca se creeaza un precedent si ca se va ajunge la dosarele de cadre. Era un bulgare de zapada care putea creste".

Presedintele IICCR, Marius Oprea, stie ca arhivele comunismului contin documente mult mai suculente decat ce a iesit pana acum, dar dificultatea cu care aceste arhive sunt declassificate este mai puternica. "Urmeaza sa mai publicam documentele declassificate din arhiva Secretariatului General al Guvernului. E vorba despre documente din perioada 1948-1964 care vizau actiuni

repressive ale comunismului, de genul deportarilor sau recompensarii soldatilor din trupele Securitatii", anunta Marius Oprea.

Secretomania care domneste in Romania este explicabila pentru Cristian Vasile: "Un precedent l-ar fi speriat pe Ion Iliescu, asa ca actele acestea ale Guvernului au zacut inutil timp de 16-17 ani. Sindromul secretului guverneaza si Legea Arhivelor, prin care se introducea acel termen aberant de 30 de ani pentru accesul la un document de partid". Istoricul si-ar dori sa vada publicate in special stenogramele Guvernului de dupa 1957, iar cercetatorul IICCR Marius Burcea promite ca asa va fi: "Speram ca in mai-iunie sa publicam si respectivele documente, extrem de importante, printre care stenogramele Consiliului de Ministri, hotararile prin care se recompensau ofiterii operativi ai trupelor de Securitate si altele".

Salariile preotilor si valuta de la vama

Un decret ascuns din 1978 stabilea salariile lunare nete, platite de la bugetul de stat, pentru personalul clerical din cadrul cultului ortodox. Patriarhul Romaniei primea 3.225 lei, mitropolitii – 2.675, episcopii si episcopii vicari – cate 2.375 lei. Urmau consilierii mitropolitilor – cu cate 1.700 de lei, preotii, staretii si diaconii – cu cate 615 lei, iar "cantaretii" – 580 de lei. O alta decizie a Consiliului de Stat stabilea in 1978, tot in secret, sumele in valuta la care aveau dreptul persoanele ce calatoreau in strainatate. Romanii care calatoreau in fostul spatiu socialist aveau dreptul sa schimbe in moneda tarii respective intre 1.500 si 2.000 de lei, in functie de perioada de sedere. Cei care plecau in Turcia si Grecia aveau dreptul sa schimbe 30 de dolari, indiferent de durata vizitei. Pentru Austria se puteau schimba doar 40 de dolari, in timp ce pentru celelalte tari nesocialiste – 50 de dolari.

<http://www.romanioliberal.ro/a117716/decretele-nevazute-ale-pcr.html>

Ziua – 12 februarie 2008

Decretele secrete

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului a dat publicitatii primul pachet de 69 de legi tinute departe de ochii clasei muncitoare de catre Ceausescu si Dej

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania (IICCR) a facut public un prim lot de acte normative secrete care au stat la baza organizarii si functionarii aparatului represiv comunist. Cele 69 de acte normative postate pe Internet reprezinta o mica parte din miile de decrete si hotarari emise in perioada 1948-1989 si tinute la secret de autoritatile comuniste. Legile dezvaluite ieri de IICCR nu au fost publicate niciodata in Buletinul Oficial al RPR-RSR, dar romanii le-au simtit din plin efectele pe propria lor piele. Documentele pot fi accesate la www.crimelecomunismului.ro

In baza acestor hotarari, slujitorii regimului, comunistii fruntasi au fost recompensati regeste. Cele 69 de acte normative se refera, intre altele, la infiintarea si organizarea unor institutii de stat, dreptul la pensie al persoanelor care au desfasurat "activitate revolutionar" inainte de 23 august 1944, incadrarea lucratorilor cu munca politica in grupa a III-a de munca la stabilirea pensiei, drepturile si obligatiile cetatenilor romani angajati la societatile mixte cu sediul in strainatate, salarizarea personalului clerical si diplomatic, dreptul persoanelor care calatoresc in strainatate in interes personal de a utiliza anumite sume in valuta, drepturile jucatorilor si

antrenorilor de fotbal din echipele de categoria A si B, acordarea de recompense persoanelor care contribuie la descoperirea infractiunilor privind metalele pretioase si devizele. Documentele provin din Biblioteca Consiliului Legislativ si au fost fotocopiate in cursul anului 2006 de catre expertii Serviciului Investigatii Speciale din cadrul IICCR.

Pensii si facilitati pentru nomenclaturisti

Comunistii cu vechime, care "au desfasurat activitate revolutionara inainte de 23 August 1944", dar si urmasii acestora, au fost recompensati cu pensie, conform unui Decret emis, in 1966, de Consiliul de Stat al RSR. "Perioada de detinere in inchisori si lagare ca urmare a activitatii revolutionare desfasurata pana la 23 August 1944" constituia vechime in munca si era incadrata in grupa I de munca. Nici "lucratorii cu munca politica" nu au fost uitati la batranete. Potrivit unei Hotarari din 1967 a Consiliului de Ministri al RSR, activistii PCR beneficiau, la stabilirea pensiei, de incadrare in grupa III de munca, fara deosebire de functia indeplinita. In caz de boala, nomenclaturistii de frunte si familiile lor beneficiau de tratament privilegiat, la Spitalul Elias. Se puteau interna in sectia A, rezervata VIP-urilor, membrii CEx si secretarii CC al PCR, primii secretari, procurorul general, rectorul de la "Stefan Gheorghiu", presedintele Academiei.

Recompense pentru turnatori

Tovarasii care calauzeau tinerele mladite - pionierii - pe calea socialismului, beneficiau, conform unei Hotarari din 1966 a Consiliului de Ministri de bani in plus la salariu. Astfel, un comandat de unitate de pionieri care se ocupa de peste 800 de "cutezatori" primea in plus la salariu 350 de lei si era degrevat de o jumătate de norma de predare. Statul comunist recompensa consistent turnatoria, la orice nivel. In baza unei Hotarari din 1958, persoanele care contribuiau la "descoperirea infractiunilor privind metalele pretioase si devizele" primeau intre 1 si 10% din contravaloarea in lei, "la pretul legal de preluare, a valorilor confiscate". Recompensa pentru denuntator si pentru lucratorul care efectua urmarirea penala nu putea depasi, totusi, 2500 de lei de caciula.

Dosarul de partid, la secret

Dosarele de membru de partid au fost pastrate cu atentie, sigilate si pazite. Accesul la un astfel de dosar necesita o serie de aprobari, chiar daca era vorba de persoane excluse din partid. In acest sens, secretariatul CC al PCR a elaborat, in 1968, un set de instructiuni cu privire la organizarea evidentei si pastrarea dosarelor de partid.

Documentul, de uz intern, nu a fost facut public. In acesta se specifica faptul ca "dosarele de membru de partid sunt documente secrete de partid in care este inregistrata viata si activitatea membrilor de partid, calitatile politice, morale si profesionale ale acestora". Aceste acte erau depozitate de catre comitetele judetene, municipale si orasenesti de partid, consiliile politice de la MFA, MAI si Trupele de Securitate. Ele erau numerotate, inventariate, sigilate si pastrate. Documentele celor decedati sau exclusi erau si ele pastrate. Distrugerea prin ardere a dosarelor este si ea prevazuta in instructiuni.

Calitatile activistului

Secretariatul general al CC al PCR a stabilit, printr-o brosură de uz intern, in 1968, calitatile pe care trebuie sa le aiba cei ce urmau sa fie promovati in functii de raspundere. Cerintele erau: cunostinte temeinice de specialitate si de cultura generala, aptitudini organizatorice si initiativa in munca, nivel politic si ideologic corespunzator, devotament si abnegatie fata de cauza socialismului si comunismului, sa militeze consecvent pentru aplicarea normelor democratiei interne de partid si ale centralismului democratic, influenta si autoritate in randul maselor, capacitate de a convinge oamenii de justetea politicii partidului. Pentru promovare mai era necesar ca respectivul sa lupte cu hotarare pentru intarirea disciplinei de partid si de stat, pentru

apararea si dezvoltarea avutului obstesc, dar si sa manifeste combativitate, fermitate, perseverenta si spirit de raspundere. Mai trebuiau dovedite principialitate, modestie, cinste si corectitudine, un caracter integru si o comportare demna in societate si in viata personala.

Mecanismul cenzurii

Fiecare cuvânt tiparit, rostit la radio, la teatru, in filme a fost cenzurat de Directia Generala a Presei si Tipariturilor (DGPT), structura infiintata printr-o Hotarare, nepublicata vreodata, a Consiliului de Ministri al Republicii Populare Romania din 23 februarie 1954. Reglementarea a fost in vigoare multi ani si in regimul Ceausescu.

"Directia Generala a Presei si Tipariturilor exercita controlul de stat in scopul apararii secretului de stat si din punct de vedere al controlului politic asupra tuturor materialelor cu caracter de propaganda, agitatie si a oricaror tiparituri, imprimate, ce urmeaza a fi difuzate in public", spune primul articol al Hotararii. Atributiile DGPT constau, conform documentului semnat de Gheorghe Gherghiu-Dej, in control asupra: ziarelor, revistelor, periodicelor, a oricaror tiparituri si imprimate; continutului cartilor, brosurilor si oricaror lucrari editoriale; tipografiilor si a oricaror mijloace de multiplicare; emisiunilor radio-telegrafice destinate informarii presei si opiniei publice; materialelor ce urmeaza a fi expuse in muzee si expozitii; filmelor si diafilmelor; productiei teatrale destinate publicului larg; circulatiei in biblioteci. Aceeasi Directie stabilea, impreuna cu organele legale, "retragerea materialelor necorespunzatoare", constata abaterile si urmarea sanctionarea celor vinovati. Singurele capitole pe care DGPT nu le verifica erau materialele clasificate "secret", "strict secret" si cele de "uz intern" din MFA, MAI si MAE. Directorul DGPT avea "intreaga conducere", el dispunand de numirea si revocarea intregului personal al Directiei. Aceasta era structuata pe trei sectiuni: Presa, Carte si Propaganda si agitatie orala si vizuala.

O suta de dolari capra neagra

Regimul comunist a acordat mereu o atentie speciala turistilor straini, furnizori de valuta. In 1967, Consiliul de Ministri al Republicii Socialiste Romania elaboreaza o "Hotarare privind organizarea vanatoarei si pescuitului in apele de munte pentru turistii straini si invitatii straini". Actul normativ, valabil si in 1975, cuprinde tarifele percepute strainilor pentru vanatoare si pescuit. Astfel, un cerb carpatin putea costa de la 300 pana la 5000 dolari; un cerb lopatar de la 150 la 850 dolari; un caprior intre 50 si 300 dolari; o capra neagra de la 100 pana la 350 dolari; un mistret intre 50 si 150 dolari, iar un urs putea ajunge pana la 2000 de dolari. O vanatoare de iepuri, fazani, prepelite costa 30 dolari pe zi si unu-doi dolari piesa impuscata. Ziua de pescuit era opt dolari, un pastrav prins 0,25 dolari, iar o lostrita 50 dolari. Hotararea stabileste tarife si pentru vanatul "ranit si negasit", 300 dolari pentru un cerb, dar taxeaza si focurile de arma trase gresit cu maximum 100 dolari.

Primele fotbalistilor

Consiliul de Ministri al RPR a batut in cuie, in 1960, drepturile si obligatiile fotbalistilor si antrenorilor din diviziile A si B, stabilind premiile cu cate 2000 de lei a jucatorilor si antrenorilor echipei campioane. Fotbalistii celorlalte echipe ocupante ale podiumului capatau cate 1000 de lei, pentru locul II, respectiv 500 - locul trei. Castigarea Cupei aducea in buzunarul fiecarui jucator titular 2000 de lei, in timp ce rezervele primeau cate 1000. Fotbalistii de la "Nationala mare" mai primeau cate 700 de lei pe luna. Medalia de aur la Jocurile Olimpice sau castigarea unui campionat mondial putea fi rasplatita cu pana la 10.000 de lei/performer. Legea parafata in 1960 prevedea ca jucatorii de divizia A "pot fi invoiti din productie" cate patru ore zilnic, iar cei din esalonul secund cate doua ore. "Pentru cointeresarea si stimularea" fotbalistilor si pentru compensarea castigului nerealizat la locul de munca, cluburile plateau jucatorilor o

"indemnizație de efort" de 1000-1200 de lei (categoria A), respectiv 500-600 de lei (categoria B). Un antrenor categoria IV primea 700-900 de lei, iar unul de categoria I între 1450 și 1800 de lei.

Directorul de banchete, platit ca un mitropolit

Seful Bisericii primea 3650 de lei lunar, în timp ce bucatarul-sef coordonator "din cadrul Intreprinderii Hotel Intercontinental Bucuresti" lua cu numai cincizeci de lei mai puțin. Potrivit legii, personalul operativ și muncitorii de la hotelul amintit mai beneficiau zilnic de 1-2 mese gratuit, în limita sumei de 10 lei de persoană, calculată la pret de aprovizionare.

Un director de banchete cu vechime putea castiga 3100 de lei, în timp ce mitropolitul primea cu o sută mai puțin. Un protopop trebuia să se multumească cu 800 de lei lunar, iar un preot simplu lua 620 de lei.

<http://www.ziua.ro/display.php?data=2008-02-12&id=233066>

BBC Romania – 12 februarie 2008

Documente secrete din arhivele comunismului pe Internet

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România publică în pagina sa de internet zeci de documente din arhivele comunismului.

Documentele publicate sunt acte normative care nu au fost publicate în Buletinul Oficial al fostei Republicii Socialiste România.

Mii de acte normative clasificate care au fost emise în perioada 1948-1989 sunt verificate de experții Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului dintre care aproape 70 de documente au fost publicate pe pagina de internet a institutului.

Secretariatul General al Guvernului a declassificat până acum documente până în anul 1965, iar restul rămân confidențiale.

"Înainte de 1989 exista o cutumă de a nu se publica actele în Buletinul Oficial", spune expertul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului, Mihai Burcea.

"Deci decretele consiliului de stat, decrete prezidențiale, hotărâri ale consiliului de miniștri se difuzau numai pe circuit intern iar aceste acte foarte multe dintre ele au avut nivel de clasificare strict secret, secret de serviciu sau secret de stat de importanță deosebită."

"Foarte multe dintre aceste acte se află în continuare la Secretariatul General al Guvernului clasificate iar noi vom face niște demersuri pentru ca până la sfârșitul acestei luni să vedem cât mai multe dintre aceste acte și să le putem publica", spune Mihai Burcea.

Conținutul documentelor

Aceste documente conțin informații despre pregătirea și promovarea a organelor de partid, organizarea consiliilor de control muncitoresc, salarizarea personalului clerical și diplomatic,

dreptul persoanelor care călătoresc în străinătate în interes personal de a folosi anumite sume de valută sau drepturile jucătorilor și antrenorilor de fotbal.

"În ani '50 exista o hotărâre a Consiliului de Miniștri prin care trupele de securitate, soldați, ofițeri și subofițeri de securitate primeau un spor special de vodcă pentru cei care efectuau misiuni speciale, adică cei care se întorceau de la misiunile de pacificare ale țăranilor care se revoltau, de execuțiile care se făceau la marginea satelor și comunelor", mai spune Mihai Burcea.

Mihai Burcea declară la BBC că experții institutului de Investigare a Crimelor Comunismului caută soluții pentru declasificarea documentelor de după 1965 care, după cum spune acesta ar putea să confirme sau să infirme existența unor acte importante, spre exemplu așa-zisul Decret 363 de organizare și funcționare a fostei Direcții de Informații Externe despre care s-a vorbit și în presă.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului are ca scop investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcărilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor în drept în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii.

http://www.bbc.co.uk/romanian/news/story/2008/02/080211_documente_comunism.shtml

TVR 1 – 12 februarie 2008

Dezvăluiri despre comunism - documente inedite

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România (IICCR) publică pe site-ul www.crimelecomunismului.ro un prim lot de 69 de documente declasificate din perioada comunistă, privind înființarea unor instituții sau acordarea de drepturi unor categorii sociale sau profesionale.

Ne sunt dezvăluite informații inedite legate de acordarea de drepturi jucătorilor și antrenorilor de fotbal din diviziile A și B, precum și personalului clerical și diplomatic, din perioada comunistă.

Aflăm, de exemplu, că fotbaliștii care obțineau victorii în competiții de nivel european sau mondial, primeau până la 10 mii de lei.

Documentele au fost ținute în regim de strict secret până astăzi, când Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului le-a desecretizat și le-a pus la dispoziția tuturor celor interesați. Sunt dezvăluite astfel informații ascunse până acum despre instituțiile statului comunist.

<http://www.tvr.ro/articol.php?id=30008>

Observatorul Cultural IICCR publica documente inedite din arhivele comunismului

Pentru prima data in Romania, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania (IICCR) publica pe pagina sa de internet (www.crimelecomunismului.ro) zeci de documente inedite din arhivele comunismului. Actele publicate au o valoare deosebita atat prin natura informatiilor oferite, cit si din perspectiva datelor practice continute.

In perioada 1948-1989 au fost emise citeva mii de acte normative care nu au fost publicate in Buletinul Oficial al RPR/RSR. Decretele si Hotaririle Prezidiului MAN/Consiliului de Stat (in 1961 Prezidiul MAN isi schimba titulatura in Consiliul de Stat), Decretele prezidentiale (incepind cu anul 1974) si Hotaririle Consiliului de Ministri se afla astazi in custodia Arhivelor Nationale, Secretariatului General al Guvernului (SGG) si Consiliului Legislativ. Multe dintre aceste documente se afla clasificate inca, iar pentru declasificarea lor IICCR-ul a initiat o serie de demersuri catre SGG. IICCR publica pe pagina sa de internet un prim lot de 69 de acte normative, care se refera la infiintarea si organizarea unor institutii de stat (AGERPRES, Consiliul de Ministri, Consiliul de Stat, Directia Generala a Presei si Tipariturilor, Oficiul Economic Central „Carpati“ etc.), dreptul la pensie al persoanelor care au desfasurat „activitate revolutionara“ inainte de 23 august 1944, incadrarea lucratorilor cu munca politica in grupa a III-a de munca la stabilirea pensiei, drepturile si obligatiile cetatenilor romani angajati la societatile mixte cu sediul in strainatate, salarizarea personalului clerical si diplomatic, dreptul persoanelor care calatoresc in strainatate in interes personal de a utiliza anumite sume in valuta, sporul special acordat salariatilor care lucrau in unitatile agricole de stat izolate situate in Delta Dunarii, drepturile jucatorilor si ale antrenorilor de fotbal din echipele de categoriile A si B, acordarea de recompense persoanelor care contribuie la descoperirea infractiunilor privind metalele pretioase si devizele etc.

Fondul arhivistic care priveste legislatia activa nepublicata in Buletinul Oficial din perioada regimului comunist constituie un instrument de lucru important pentru cercetatorii istoriei recente a Romaniei, dar si un bogat material didactic pentru elevii si studentii preocupati de istoria regimului comunist. Aceste documente inedite provin din Biblioteca Consiliului Legislativ si au fost fotocopiate in cursul anului 2006 de catre expertii Serviciului de investigatii speci-ale din cadrul IICCR.

<http://www.observatorcultural.ro/informatiiarticol.phtml?xid=19337&print=true>